

Medvirkning

Åsa Renman – vannkoordinator
aasa.renman@sabima.no

Sabima
Norsk Friluftsliv
Norges Jeger- og Fiskerforbund
WWF Norge
Den Norske Turistforening
Norges Naturvernforbund

SABIMA
SAMARBEIDSRÅDET FOR
BIOLOGISK MANGFOLD

NORSK
FRILUFTSLIV

Norges
Naturvernforbund
Friends of the Earth Norway

Medvirkning

God støtte for medvirkning i lovverk og veiledere:

«Offentlige myndigheter skal i forbindelse med arbeidet med utformingen av regelverk, planer og programmer som kan ha betydning for miljøet, gi allmennheten mulighet til å komme med innspill. Dette skal gjøres på stadier og med tidsrammer som sikrer reell mulighet for å påvirke beslutningene.»

§ 20 Miljøinformasjonsloven

«Enhver som fremmer planforslag, skal legge til rette for medvirkning. Kommunen skal påse at dette er oppfylt i planprosesser som utføres av andre offentlige organer eller private.»

§ 5-1. Medvirkning, Plan- og bygningsloven

NML, PBL og vannforskriften er tydelige på at medvirkning er viktig i alle trinn.

Medvirkning

NML – også ta inn **erfaringsbasert** kunnskap:

«Myndighetene skal videre legge vekt på kunnskap som er basert på generasjoners erfaringer gjennom bruk av og samspill med naturen, herunder slik samisk bruk, og som kan bidra til bærekraftig bruk og vern av naturmangfoldet.»

§8 Kunnskapsgrunnlaget, Naturmangfoldloven

Medvirkning

I moderne naturforvaltning skal interesseorganisasjoner og allmennhetens interesser bli hørt hele veien

– men kommuner og myndigheter er kanskje hverken klar over det eller vet hvordan de skal få det til!

Det er så mange og omfattende saker at de frivillige ikke klarer eller orker å følge med på alt.

Medvirkning

Vannforskriftens veileder for medvirkning:

- 💧 "Medvirkning er et suksesskriterium for å oppnå godt vannmiljø."
- 💧 Forklarer hvem som skal medvirke
- 💧 Forklarer hvor i prosessene medvirkning er ekstra viktig
- 💧 Gir eksempler på medvirkningsaktiviteter og metoder
- 💧 Sammenfatter hva lovverket sier om medvirkning

«Den uten sammenligning viktigste faktoren for å mobilisere til og opprettholde interessen for medvirkning, er at medvirkningen er reell. De som deltar må kunne bidra til å påvirke mål, gjennomføring, tiltak og resultater. Hvis ikke vil medvirkningsprosessen bli redusert til en byråkratisk øvelse.» (fra veilederen)

Til kommunene:

Frivillige og medvirkning

- lær kjenne dine lag og foreninger!

Etabler kontakt og dialog med lag og foreninger som jobber med natur, friluftsliv og miljø.

FNF-koordinatoren samt fylkessekretærene i NJFF og NNV i deres fylke kan formidle kontakt til ressurspersoner i deres kommune.

Kommunen kan etablere en kontaktgruppe / ressursgruppe innen miljø-natur-friluftsliv.

Når en evt. utbyggingssak dukker opp bør kommunen kontakte de foreninger og lag som har tematisk / geografisk interesse i saken.

Viktig med informasjon tidlig i prosessen!

Til kommunene:

Frivillige og medvirkning

- lær kjenne dine lag og foreninger!

Til kommunene:

Frivillige og forberedelser

Frivillig arbeid = frivillig innsats, på fritiden. Begrenset hvor mye tid den enkelte kan bruke på forberedelser

De som engasjerer seg vet at seriøs deltakelse i eksempelvis referanse- eller arbeidsgruppe krever forberedelser, å sette seg inn i mange typer dokumenter, lovtekst og data og å følge med på informasjon. Kan være avskrekkende!

Rådet fra våre medlemmer:

Gjør viktig informasjon lett tilgjengelig og gi veiledning til hva som er aktuelle saker.

Viktig at saksbehandlere kan fortelle litt kort på norsk hva en sak dreier seg om!

Til kommunene:

Frivillige og møter

Frivillige organisasjoner = få ansatte (fylkessekretærer i NJFF og NNV samt FNF-koordinatorer)

S

De fleste jobber frivillig, dvs på **fritiden!**

Møter dagtid = ta fri fra jobb

De ansatte kan møte dagtid – ellers må møter legges kveldstid (hvis ikke tapt inntekt dekkes!)

Medvirkning – på ordentlig

Medvirkning på ordentlig er mer enn å sette inn en annonse i lokalavisen.

Til kommunene:

Frivillige og møter

Medvirkning – på ordentlig

Tips til frivillige:

Kommuneplanen

Jo tidligere du er ute med å gi innspill til kommune- og fylkesplaner, desto større påvirkningskraft har du.

Reguleringsplanen kan ha oppstartsmøte men ikke pålagt. Litt tilfeldig når frivillige blir involvert. Den som ønsker å bygge ut fremmer forslag til reguleringsplan.

Skal baseres på erfaringsbasert kunnskap i tillegg til den vitenskapelige. Så gjør dere hørt!

Gi innspill til planen!

Den som ønsker å bygge ut fremmer forslag til reguleringsplan. Kommunen prøver å være strategisk – men må vurdere private forslag og disse får ofte stort gjennomslag.

Frivillige lag kan også fremme forslag til kommuneplanen – eks.:

- 💧 friluftsområder,
- 💧 vern av vannflate, vannsøyle og bunn,
- 💧 forbud mot å bestemme bygg i 100 metersonen langs vassdrag,
- 💧 bestemmelser for å sikre eller opprettholde kantvegetasjon, og for å sikre allmennhetens tilgang til strandsonen,
- 💧 hensynssone som angir bestemt beskyttelse av naturmiljøverdier

Følge med i en byggesak

Generelt: **Proaktiv, Reelle og realistiske forslag, Tørr å spørre!**

Varsel om oppstart (FM med)

← **Meld dere inn!**

← **Kom med innspill, varsler, krav**

Førstegangsbehandling

Offentlig ettersyn (FM med)

← **Her må dere være med!**

Andregangsbehandling

Vedtak

Kan klages

For å komme med fra starten

Inviter naturforvalteren eller en på planavdelingen til å fortelle hva som skjer, hva som er av planer i de områdene dere er mest opptatt av og hva som er av planer som dere bør være obs på.

Oppfordre kommunen til å opprette dialogmøter.

Be om at de oppretter en ressursgruppe for natur-miljø-friluftsliv.

Vannforvaltningsplanen

Miljømål
og tiltak for
hvordan oppnå
miljømålene

11 Vannregioner, delt inn i ca 105 vannområder

Finn felles prosjekter!

Vannområde
Glomma sør
før Øyeren

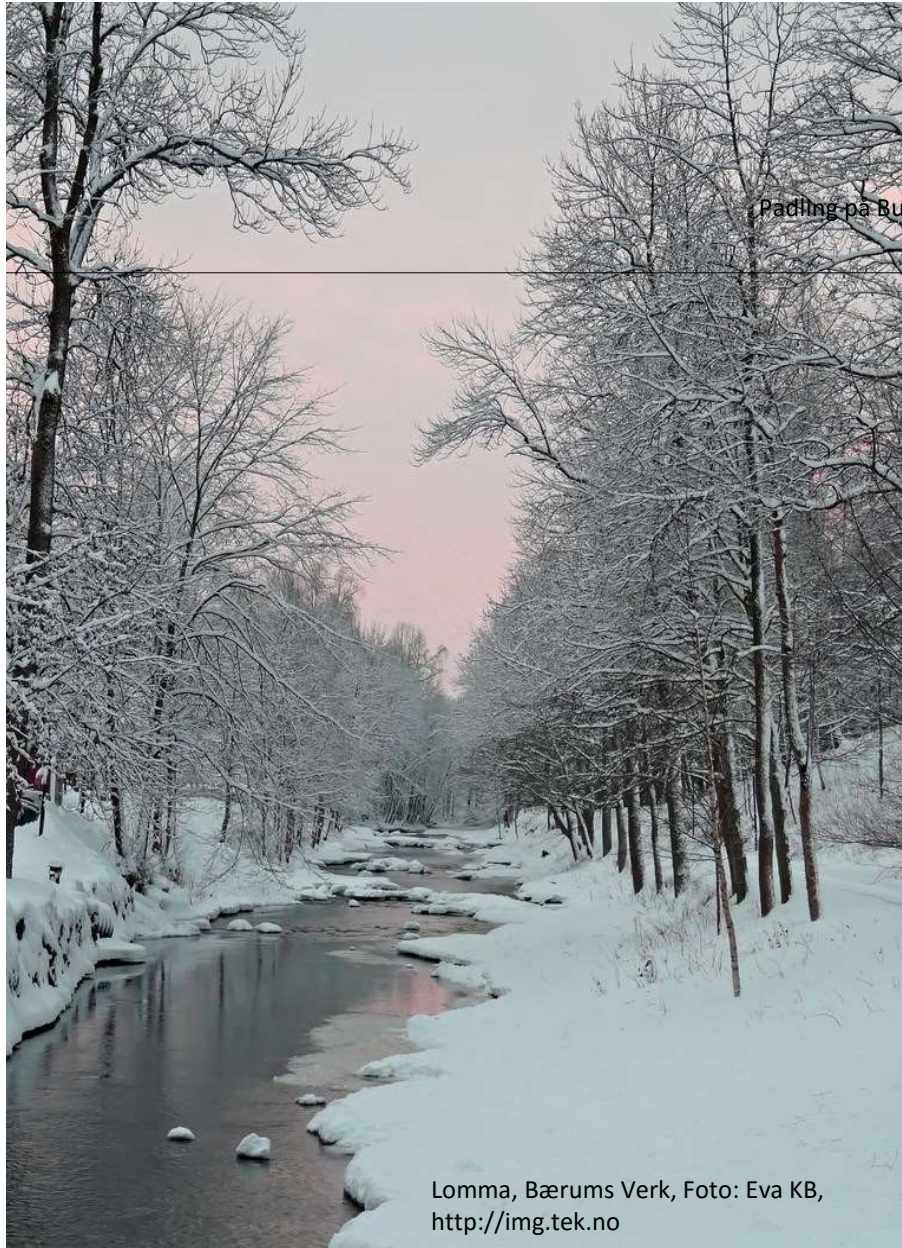

Tips til frivillige:

Vannforvaltningsplan

Ta kontakt (vannområdet)
Spør om de områdene dere er
mest opptatt av – be om
relevant informasjon.
Gi innspill!

**Takk for oppmerksomheten og
lykke til videre med å
ta vare på vår fantastiske vann-natur!**